

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

STOP AI
AVIAN INFLUENZA

GÀ CHĂN THẢ VÀ NHỮNG DẤU HIỆU CỦA CHẤT LƯỢNG

Bản tin dự án STOP AI tại Việt Nam
Số 2 - Tháng 10 năm 2009

LƯU Ý

Ấn bản này được công ty ASVELIS soạn thảo cùng DAI và do Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ tài trợ theo hợp đồng số EDH-I-00-05-00004-00, TO6.

Quan điểm của tác giả thể hiện trong ấn bản này không nhất thiết phản ánh quan điểm của Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ hoặc chính phủ Hoa Kỳ

LỜI NÓI ĐẦU

Trân trọng kính gửi những người dân chăn nuôi cùng các đối tác có liên quan.

Gà chăn thả tại trang trại của ông Quang, tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu

Ông Tường, chủ chuỗi cung ứng gà Tàu Vàng tại An Linh, Bình Dương

Chúng tôi rất hân hạnh được giới thiệu với các bạn số thứ hai của bản tin “Gà chăn thả và những dấu hiệu của chất lượng”. Trong bốn tháng vừa qua, bốn chuỗi cung ứng ban đầu của dự án đã có những bước tiến đáng kể trong việc triển khai bộ tiêu chuẩn Thực hành Chăn nuôi tốt. Cơ sở giết mổ tại Hà Nội đã được cải thiện và chuỗi cung ứng của công ty Proconco hiện đã có thể quảng bá với các khách hàng của mình rằng sản phẩm “gà Label” đáp ứng tiêu chuẩn Thực hành Chăn nuôi tốt và Thực hành Giết mổ tốt. Trong bốn tháng tới đây, các chuỗi cung ứng khác và nhóm dự án sẽ tập trung tối đa nỗ lực vào việc thiết lập từ 3 đến 6 cơ sở giết mổ quy mô nhỏ, áp dụng các tiêu chuẩn Thực hành Chăn nuôi tốt và đảm bảo những khách hàng đầu tiên sẽ hài lòng với chất lượng của những sản phẩm gà chăn thả này.

Tôi xin trích dẫn ở đây một nhận định của TS. Ann Fanatico, một chuyên gia nổi tiếng về gia cầm chăn thả tại Hoa Kỳ: “Ngày càng có nhiều người quan tâm đến việc sản xuất gia cầm chăn thả tại Hoa Kỳ. Rất nhiều nông dân chăn nuôi gia cầm theo mô hình có sân thả, hoặc nuôi giống gà quý hiếm của Hoa Kỳ. Phần lớn khách hàng muốn mua thịt gia cầm và các sản phẩm từ những giống gia cầm đặc sản này. Tuy nhiên, một vấn đề là có rất ít cơ sở chế biến cung cấp dịch vụ cho những nhà sản xuất độc lập. Các nhà máy chế biến gia cầm thường chỉ được xây dựng để chế biến riêng gia cầm của công ty họ.”

Trong bốn tháng qua, chúng tôi đã nhận thấy việc thử nghiệm và giải quyết vấn đề của các cơ sở chế biến/ giết mổ tại Việt Nam trong khuôn khổ của dự án STOP AI sẽ quan trọng đến mức nào. Trong tương lai, việc nhân rộng các cơ sở giết mổ gia cầm quy mô nhỏ (với điều kiện là những cơ sở giết mổ này phải đáp ứng được các tiêu chuẩn Thực hành Giết mổ tốt) có thể là một trong các giải pháp chính để duy trì tính đa dạng của ngành gia cầm Việt Nam, để nâng cao các tiêu chuẩn an toàn thực phẩm, và phòng chống Cúm gia cầm theo phương thức bền vững và hiệu quả về mặt chi phí hơn.

Hi vọng các bạn sẽ nhận thấy sự hữu ích của bản tin này!

Thay mặt cho dự án STOP AI

Patrice GAUTIER

Trưởng dự án

STOP AI Việt Nam

TRONG SỐ NÀY

Lời nói đầu.....	2	Sáu cơ sở giết mổ quy mô nhỏ sẽ được xây dựng mới tại Việt Nam.....	8
Các mục tiêu của dự án.....	3	Khi nào các sản phẩm gà mới có mặt trên thị trường.....	8
Những người hưởng lợi của dự án.....	3	Tại sao người tiêu dùng ưa chuộng gà chăn thả “Tự nhiên Việt Nam”?.....	10
Tóm tắt các hoạt động đã thực hiện.....	4	Chia sẻ kinh nghiệm: trong nước.....	11
Các hoạt động còn lại.....	6	Chia sẻ kinh nghiệm: gia cầm chăn thả các quốc gia khác.....	11
Thực hành tốt: Hướng dẫn, Tập huấn và Kiểm tra.....	7		

MỤC TIÊU CỦA DỰ ÁN

Khi dự án này được giới thiệu và thảo luận với các đối tác ở Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh vào cuối tháng 1 năm 2009, rất nhiều ý kiến cho rằng dự án khó có thể đạt được các kết quả mong đợi trong một dự án chỉ kéo dài 12 tháng. Mặc dù đã có những trì hoãn nhưng rất có thể tất cả các chuỗi cung ứng trong dự án sẽ bắt đầu việc thương mại hóa sản phẩm gà của mình vào cuối năm 2009. Trong phần dưới đây, chúng tôi liệt kê hai nhóm kết quả mong đợi của dự án: thứ nhất, tối thiểu 6 chuỗi cung ứng được nâng cao năng lực; thứ hai, các bên có liên quan được thông tin đầy đủ về những kinh nghiệm của dự án để có thể tiếp tục phát triển mô hình này với các chuỗi cung ứng hiện tại và một số chuỗi mới.

Các kết quả/Nhóm 1

Có ít nhất 6 chuỗi cung ứng được củng cố với các đặc điểm sau:

- A. Hệ thống chăn nuôi gà sử dụng gà tăng trưởng chậm (tuổi giết mổ tối thiểu 80 ngày) và mô hình chăn thả (gà được thả ra khu vực sân chơi có hàng rào bao quanh từ 40 ngày tuổi đến khi giết mổ).
- B. Các trang trại & cơ sở giết mổ đáp ứng được các quy định của nhà nước Việt Nam. Bên cạnh đó, những cơ sở giết mổ và trang trại này cũng tuân thủ theo các tiêu chuẩn Thực hành Chăn nuôi tốt (GAHP) và Thực hành Giết mổ tốt (GSP).
- C. Các nông dân có thể bán sản phẩm gà của mình và thu lời.

Các kết quả trên đây có thể được đo lường theo những cách sau đây:

- Đối với (A): giám sát trực quan và kiểm tra hồ sơ ghi chép của trang trại.
- Đối với (B): bằng cách kiểm tra các giấy cấp phép của những cơ quan nhà nước có liên quan, đối chiếu với các tài liệu về Thực hành Chăn nuôi tốt và Thực hành Giết mổ tốt và các báo cáo thanh tra do dự án thực hiện.
- Đối với (C): xem xét các phân tích kinh tế từ một hoặc nhiều lứa gà đã bán.

Các kết quả/Nhóm 2

Các bên tham gia được thông tin đầy đủ về kinh nghiệm của dự án để có thể tiếp tục phát triển mô hình với các chuỗi cung ứng gia cầm hiện có cũng như các chuỗi mới.

- A. Soạn thảo các tài liệu sau bằng tiếng Anh và tiếng Việt:

- Hướng dẫn về Thực hành Chăn nuôi tốt cho gà chăn thả
- Hướng dẫn về Thực hành Giết mổ tốt cho cơ sở giết mổ Gia cầm Quy mô nhỏ
- Sách hướng dẫn về các bệnh ở gia cầm
- Sổ Theo dõi Lứa gà
- Hướng dẫn ngắn về “Tại sao và làm thế nào để xây dựng, vận hành một cơ sở giết mổ gà quy mô nhỏ”
- Một video hướng dẫn về cơ sở giết mổ gà quy mô nhỏ

- B. Tổ chức một số chuyến thăm cho các bên liên quan vào cuối năm 2009 và đầu năm 2010

- C. Tổ chức một hội thảo tại Hà Nội vào đầu năm 2010.

NHỮNG NGƯỜI HƯỞNG LỢI CỦA DỰ ÁN

Các chuỗi cung ứng do dự án hỗ trợ

Những người hưởng lợi của dự án STOP AI thể hiện tương đối rõ sự đa dạng lớn của ngành chăn nuôi gà tại Việt Nam:

1. Proconco là một công ty hàng đầu về thức ăn chăn nuôi. Công ty này đã phát triển một mô hình kinh doanh phụ trợ nhỏ với một chuỗi cung ứng gà chăn thả toàn diện, bao gồm một trại bố mẹ, khoảng 50 trại chăn nuôi, một cơ sở giết mổ và một nhóm marketing.
2. Hợp tác xã Chăn nuôi & Thủy sản Gò Công tại Tiền Giang là một hợp tác xã nhỏ nhưng có hoạt động lớn mạnh, với 10 thành viên, 1 trại bố mẹ, một lò ấp và một số nông dân nuôi ngoài.
3. Ông Mai Xuân Tường (Phú Giáo, Bình Dương) từng chăn nuôi riêng lẻ với trại gà chăn thả của

mình (gồm đàn bố mẹ, khu ấp nở và các đàn gà thịt) trước khi cộng tác cùng hai người hàng xóm thành lập một câu lạc bộ.

4. Công ty An Thịnh, do ông Nguyễn Kim Quang làm giám đốc, với một chuỗi trại gà chăn thả rất lớn. Hiện công ty đang phát triển giống gà mua từ Hợp tác Xã Chăn nuôi & Thủy sản Gò Công.
5. Cô Nguyễn Thị Tám (hội phụ nữ xã Phượng Tiến, huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên): bắt đầu một trại nhỏ vào năm 2005 với sự hỗ trợ từ một tổ chức phi chính phủ và nuôi gà con từ 01 đến 21 ngày tuổi trước khi cung cấp cho những người chăn nuôi lân cận.
6. Công ty Cổ phần Gà Xương Đen

Xem tiếp trong 4

được thành lập tại Hà Giang với sự hỗ trợ từ các tổ chức nghiên cứu trong thời gian trước đây và sự hỗ trợ của tổ chức Caritas Thụy Sĩ trong thời gian hiện nay. Công ty có trại gà ông bà, bố mẹ, khu ấp nở và hệ thống nông hộ ngoài.

7. Hợp tác xã Lúa Vàng tại tỉnh Bắc

Giang, tham gia vào hoạt động chăn nuôi gà vườn.

Tóm lại, những đối tượng hưởng lợi của dự bao gồm: một công ty quy mô lớn, một công ty quy mô vừa, một hợp tác xã có bề dày kinh nghiệm, một câu lạc bộ chăn nuôi nhỏ, và nhóm các nông dân do Hội Phụ nữ hỗ trợ. Sự đa dạng này đòi hỏi nhóm cán bộ

dự án phải điều chỉnh hỗ trợ của mình để phù hợp với nhu cầu của mỗi bên. Bên cạnh đó, sự đa dạng này cũng cho thấy gà chăn thả không phải là một hình thức chăn nuôi lạc hậu. Thực chất đây là một hệ thống chăn nuôi được những nhà sản xuất rất chuyên nghiệp ưa chuộng.

TÓM TẮT CÁC HOẠT ĐỘNG TỪ THÁNG 02/2009 ĐẾN THÁNG 8/2009

Sau một số nghiên cứu triển khai trong năm 2008 và hai hội thảo tổ chức lần lượt tại Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh vào tháng 1 năm 2009, dự án bắt đầu chính thức từ tháng 2 năm 2009 và dự tính sẽ kéo dài trong 12 tháng.

- Công ty ASVELIS thiết lập nhóm dự án phụ trách các vấn đề về trang trại và giết mổ, MDI thiết lập nhóm dự án phụ trách các vấn đề marketing.
- Nghiên cứu và đánh giá cơ sở lý thuyết.
- Soạn thảo 01 bản tin bằng tiếng Anh và tiếng Việt.
- Hỗ trợ 04 chuỗi cung ứng ban đầu từ tháng 3 năm 2009, và 03 chuỗi cung ứng khác từ tháng 8 năm 2009.
- Ký Biên bản Ghi nhớ với mỗi chuỗi cung ứng.
- Các chuyến thăm trang trại, cơ sở giết mổ, điểm bán lẻ và cơ quan quản lý nhà nước (thú y & môi trường).
- Thảo luận với Cục Thú y và Cục Chăn nuôi về các vấn đề liên quan đến dự án.
- Chia sẻ kinh nghiệm với các nhà sản xuất gia cầm chăn thả tại Philipin, Thái Lan, Châu Âu và Hoa Kỳ.
- Thăm các trang trại và lò giết mổ tại Pháp, Thái Lan và Philipin (phần việc này được tiến hành bằng phần ngân sách ngoài dự án)
- Thiết kế các tiêu chuẩn cho trang

BSTY Điện, cán bộ dự án STOP AI đang giới thiệu về dự án STOP AI trong hội thảo ăn thử gà Định Hóa

trại gà chăn thả

- Thiết kế các tiêu chuẩn Thực hành Chăn nuôi tốt riêng cho gà chăn thả
- Thiết kế các tiêu chuẩn Thực hành Chăn nuôi tốt cho các cơ sở giết mổ gia cầm quy mô nhỏ
- Thiết kế một mô hình cho việc xây dựng và vận hành các cơ sở giết mổ gia cầm quy mô nhỏ
- Hỗ trợ việc triển khai các tiêu chuẩn Thực hành Chăn nuôi tốt cho tất cả các chuỗi cung ứng và tiêu chuẩn Thực hành Sản xuất tốt cho một cơ sở giết mổ đã có sẵn (công ty Proconco).
- Thu thập, phân tích và báo cáo về hiệu năng kinh tế & kỹ thuật của các chuỗi cung ứng
- Các chuyến thanh tra nhằm rà soát vấn đề Thực hành Chăn

nuôi tốt và Giết mổ tốt

- Điều phối việc mua các trang thiết bị giết mổ từ nước ngoài về và tại Việt Nam nhằm trang bị cho 6 cơ sở giết mổ.
- Xây dựng website
- Hỗ trợ việc thương mại hóa sản phẩm gà từ các chuỗi cung ứng tại Định Hóa và chuỗi cung ứng Gà Xương Đen Hà Giang.
- Báo cáo tiến độ quý

Các hoạt động marketing do công ty MDI triển khai được bắt đầu từ tháng 6 năm 2009. Dưới đây là những hoạt động đã được xúc tiến:

THÁNG 6

- Xây dựng bộ chỉ dẫn “chung” cho các sản phẩm gà trong dự án.

Xem tiếp trong trang 5

- Thiết kế phiếu thông tin ngắn gọn cho các đơn vị thu mua gà chăn thả – sử dụng như một công cụ marketing trong các cuộc gặp với những khách hàng tiềm năng.
- Thiết kế phiếu thông tin phục vụ việc quảng bá sản phẩm gà chăn thả cho những người bán lẻ - sử dụng như một công cụ marketing trực tiếp đối với các khách hàng mua lẻ tiềm năng.
- Làm việc với Proconco nhằm xác định địa bàn khách hàng hiện tại, khách hàng cũ và những nơi mà chuỗi cung ứng này chưa nâng cao được doanh số của mình. Dựa theo những thông tin này, cùng Proconco phát triển một kế hoạch marketing nhằm vào (i) các siêu thị và đơn vị thu mua với số lượng lớn; (ii) các trường mẫu giáo và phổ thông trung học quốc tế; (iii) các nhà hàng phục vụ khách nước ngoài; (iv) các nhà hàng phục vụ khách trong và ngoài nước nhưng sử dụng gà giống như của chuỗi cung ứng Proconco; (v) các dịch vụ nhà bếp; (vi) khách hàng lẻ; (vii) khách sạn; và (viii) các siêu thị mini
- Phát hiện những khách hàng ban đầu trong mỗi nhóm và thực hiện các chuyến marketing hoặc cùng Proconco hoặc chỉ sử dụng nhân viên của MDI.

THÁNG 7

- Chiến dịch quảng bá với poster và phiếu thông tin tại cửa hàng Betterday. Mỗi khách hàng đến mua sản phẩm tại cửa hàng sẽ được phát một phiếu thông tin.
- Quảng bá sản phẩm trên internet, thông tin được cung cấp trên website Betterday và trên các mạng xã hội như New Hanoian
- Xây dựng tài liệu và danh sách khách hàng để gửi email và thư giới thiệu cho khách hàng
- Rà soát và khảo sát thị trường tại thành phố Thái Nguyên nhằm đánh giá thị trường tiềm năng và đầu ra cho sản phẩm gà từ Định Hóa. Xây dựng các mối liên hệ với những nhà bán buôn và bán lẻ tiềm năng, bao gồm 6 khách hàng tiềm năng chủ đạo.

Ông Điệp, HTX Gò Công đang giới thiệu với BSTY Tuyên, cán bộ dự án STOP AI, chiếc máy kiểm tra khả năng ấp nở do HTX tự chế tác

- Chuẩn bị báo cáo về các kết quả Thái Nguyên nhằm phục vụ cho các cuộc thảo luận về việc xác định Thái Nguyên và/hoặc Hà Nội sẽ là thị trường cho gà Định Hóa.
- Tìm kiếm và lựa chọn các hội nghị, hội thảo xúc tiến thương mại tiềm năng để giới thiệu các sản phẩm đối với khách hàng.

THÁNG 8

- Tiếp tục các cuộc họp và thảo luận về kế hoạch marketing cho các chuỗi Proconco và Định Hóa.
- Họp và thảo luận với công ty Phúc Thịnh về khả năng bán gà Định Hóa cho công ty Phúc Thịnh
- Hoàn tất logo “Tự nhiên Việt Nam”, poster và tờ dán
- Chuẩn bị tờ rơi cho các chuỗi cung ứng
- Hỗ trợ Proconco thương lượng thành công với siêu thị Metro và Big C trong việc bán sản phẩm “Gà Label” với thương hiệu chung “Tự nhiên Việt Nam”
- Quảng bá thương hiệu “Tự nhiên Việt Nam” thông qua email và tờ rơi.
- Bắt đầu thử nghiệm marketing sản phẩm gà “Tự nhiên Việt Nam” tại cửa hàng ở Tây Hồ và tại một dịch vụ nhà bếp tại quận Hoàn Kiếm. Việc marketing thử

nghiệm đối với cả sản phẩm gà của Proconco và gà Định Hóa được triển khai, phản hồi từ các khách hàng cũng đã được thu thập.

- Các cuộc thảo luận tiếp theo với những khách hàng tiềm năng tại Thái Nguyên

THÁNG 9

- Tiếp tục triển khai các đợt marketing thử nghiệm tại Tây Hồ
- Đặt chỗ tại 02 hội chợ - Hội chợ Thực phẩm và Đồ Uống và triển lãm SMECOOP tại Hà Nội
- Bắt đầu việc lập kế hoạch và thảo luận với chương trình “Bạn của Nhà nông” của VTV2 về việc thực hiện một phóng sự về “Tự nhiên Việt Nam” cho chuỗi cung ứng Định Hóa và Proconco, phát sóng vào tháng 11.
- Tổ chức hội thảo marketing tại xã Phượng Tiến – huyện Định Hóa để giới thiệu về hệ thống chăn nuôi và quản lý chất lượng của sản phẩm gà chăn thả tại Định Hóa nhằm thu hút các khách hàng tại thành phố Thái Nguyên.
- Tổ chức gặp với cán bộ marketing mới của Proconco vào 15 tháng 9 để thống nhất về các chiến lược marketing và để MDI biết được hướng hỗ trợ Proconco trong việc tiếp cận thị trường cơ quan/trường học.

CÁC HOẠT ĐỘNG CÒN LẠI (TỪ THÁNG 9/2009 ĐẾN ĐẦU NĂM 2010)

Các công việc liên quan đến vấn đề sản xuất và & GAHP

- Điều phối chung
- Hoàn thành tài liệu hướng dẫn thực hành sản xuất tốt, chia sẻ tài liệu với người sản xuất, đảm bảo người sản xuất hiểu được nội dung của tài liệu đó.
- Thanh tra/giám sát việc thực hiện/mức độ tuân thủ các tiêu chuẩn và hướng dẫn trên.
- Chia sẻ thông tin với Cục Thú y và Cục Chăn nuôi
- Hỗ trợ những vấn đề về bệnh (thậm chí cả những bệnh không ảnh hưởng đến sức khỏe con người)
- Phân tích các chỉ tiêu kinh tế, kỹ thuật

Các công việc liên quan đến giết mổ & GSP

- Điều phối chung
- Hoàn thành bản thiết kế cho cơ sở giết mổ
- Hoàn thành việc đặt mua các dụng cụ cho cơ sở giết mổ và giúp đỡ việc thiết lập cơ sở giết mổ
- Hoàn thành tài liệu hướng dẫn thực hành giết mổ tốt, chia sẻ thông tin với những người làm công tác giết mổ để đảm bảo họ hiểu được nội dung của tài liệu.
- Thanh tra/đánh giá việc thực hiện/thi hành theo tài liệu hướng dẫn
- Chia sẻ thông tin với Cục Thú y và Cục Chăn nuôi
- Hỗ trợ giải quyết các vấn đề vệ sinh an toàn thực phẩm (kết hợp với việc kiểm tra thân thịt của Trạm thú y)
- Phân tích các chỉ tiêu kinh tế, kỹ thuật

Các công việc quản lý thông tin & dự án

- Hoàn thành các tài liệu tập huấn bằng tiếng Việt và tiếng Anh.

- Viết báo cáo quý (tháng 10 và tháng 1) và báo cáo tổng kết (đầu năm 2010)
- Tổ chức các khóa tham quan học tập tới các chuỗi cung ứng.
- Trao đổi thông tin nội bộ và với bên ngoài thông qua nội dung của bản tin và website

- Tổ chức hội thảo cuối cùng vào đầu năm 2010

Các công việc liên quan đến marketing

- Kế hoạch marketing ban đầu đang được trao đổi và thống nhất lại với với các chuỗi cung ứng.

Gà trong trại của HTX Chăn nuôi & Thủy sản Gò công

Gà trong trại của Câu lạc bộ Gà Tàu Vàng Xuân Tường

THỰC HÀNH TỐT: HƯỚNG DẪN, TẬP HUẤN VÀ KIỂM TRA

Sau khi rà soát một số tài liệu của Việt Nam và quốc tế, đánh giá thực trạng của ngành chăn nuôi gia cầm chăn thả tại Việt Nam, Châu Âu và Mỹ, thảo luận về những thông tin do các chuỗi trong dự án cung cấp, chúng tôi đã biên soạn hai tài liệu dự thảo có tựa đề sau:

- Hướng dẫn thực hành chăn nuôi tốt (GAHP) – cho gà chăn thả
- Hướng dẫn thực hành giết mổ tốt (GSP) – cho cơ sở giết mổ quy mô nhỏ

Hai tài liệu trên được viết bằng tiếng Anh và tiếng Việt trên website <http://www.tunhivietnam.com> (hoặc <http://www.naturallyvietnam.com>). Chúng tôi rất hoan nghênh những ý kiến đóng góp cũng như những gợi ý để hoàn thiện các tài liệu này.

Các tài liệu trên kết hợp nhiều yêu

cầu (nhưng cũng rất linh hoạt) cho các chuỗi cung ứng để đảm bảo sản phẩm gia cầm cuối cùng đạt tiêu chuẩn chất lượng cao. Những yêu cầu đó là:

- Mật độ gà tối đa trên mỗi mét vuông
- Sử dụng giống tăng trưởng chậm
- Bắt buộc hàng ngày gà phải được thả ra khu vực sân chơi có hàng rào
- Mức độ an toàn sinh học phù hợp
- Bác sĩ thú y theo dõi đàn gia cầm có chứng chỉ hành nghề
- Sử dụng thức ăn không có chất kích thích tăng trưởng và chất nguy hại đến sức khỏe của người tiêu dùng

- Tuân thủ các nguyên tắc bảo vệ môi trường
- Bảo đảm vấn đề phúc lợi vật nuôi (animal welfare)
- Tài liệu ghi chép được kiểm tra thường xuyên và thể hiện nguồn gốc truy xuất của sản phẩm (sử dụng “Sổ theo dõi lứa gà”)
- Quy định tuổi tối thiểu khi giết mổ
- Gia cầm được gây tê trước khi cắt tiết
- Có quy trình vệ sinh sát trùng cho cơ sở giết mổ
- Sử dụng gạch ốp tường và lát nền màu trắng trong cơ sở giết mổ để quan sát vấn đề vệ sinh tốt hơn
- Hạn chế việc vấy nhiễm chéo

CẢI THIỆN THAO TÁC VÀ VẤN ĐỀ VỆ SINH CHO CƠ SỞ GIẾT MỔ QUY MÔ NHỎ

Chuỗi cung ứng gà chăn thả Proconco là một trong những chuỗi cung ứng đầu tiên của dự án. Việc áp dụng tiêu chuẩn Thực hành Chăn nuôi tốt đã được thực hiện ở các trang trại chăn nuôi bắt đầu từ tháng 4/2009. Những con gà đầu tiên được chăn nuôi theo quy trình này được giết mổ vào tháng 7 - 8/2009. Do vậy, trong suốt tháng 7/2009 cơ sở giết mổ của công ty Proconco, vốn được sử dụng trong 5 năm qua, đã được nâng cấp tổng thể cả về trang thiết bị và phương pháp giết mổ của công nhân.

Chuyến giám sát đột xuất của nhóm dự án tại cơ sở giết mổ của Proconco vào ngày 19 tháng 8 năm 2009

Cơ sở giết mổ có diện tích 78 m² (13m x 6m), chia thành 4 phòng, được phân cách bằng các vách nhựa (cao khoảng 2m). Mỗi đêm có từ 4 đến 8 công nhân làm việc trong cơ sở giết mổ (từ 0h đến 5h sáng) và giết mổ từ 100 đến 300 gà. Việc nâng cấp cơ sở giết mổ và triển khai quy trình thực hành vệ sinh và giết mổ tốt diễn ra trong vòng 6 tuần. Quá trình đó được thực hiện như sau:

- Khảo sát: một lần khảo sát trong thời gian diễn ra ca giết mổ và một lần khảo sát vào ban ngày sau khi quá trình giết mổ kết thúc để đánh giá phương pháp giết mổ hiện tại. Dựa vào đó Asvelis sẽ tư vấn những dụng cụ nào cần mua, những trang thiết bị nào cần được sửa chữa và chuẩn bị tổ chức khóa tập huấn phù hợp. Phiên khảo sát vào ban ngày là yếu tố cần thiết để xác định phương án nâng cấp cơ sở giết mổ.
- Nâng cấp cơ sở giết mổ và dụng cụ: việc sửa chữa cơ sở giết mổ (trát lại, sơn, thay hệ thống điện...) và

Xem tiếp trong trang 8

mua một số dụng cụ mới (dụng cụ chống côn trùng, sửa chữa máy đánh lông, giá đẩy, lắp đặt kho lạnh, máy châm tê,...) diễn ra trong 2 tuần.

- Tập huấn cho công nhân và người quản lý cơ sở giết mổ: ngày 06/07/2009, trong vòng 4 tiếng.

Lý thuyết

- Bài trình bày đầu tiên: “Phòng tránh việc lây nhiễm và phát triển của vi sinh vật trong quá trình giết mổ gà” nhằm nhấn mạnh sự nguy hiểm của việc lây nhiễm vi sinh vật và tác dụng của vấn đề vệ sinh tốt.

- Bài trình bày thứ hai: “Thực hành giết mổ tốt”, giải thích phương pháp giết mổ mới để đảm bảo vấn đề phúc lợi động vật (animal welfare) và giảm thiểu các nguy cơ nhiễm khuẩn, đảm bảo chất lượng vệ sinh thân thịt vào cuối ca giết mổ.

Thực hành

- Cán bộ tư vấn giết mổ mẫu 20 con gà với tốc độ chậm theo quy trình thực hành giết mổ tốt.
- Hướng dẫn công nhân sử dụng kỹ thuật mới với những dụng cụ mới: máy châm tê (giảm tổn thương ở gà trước giết mổ), cắt tiết, đèn khò (giúp loại bỏ những lông tơ còn sót lại và giảm lượng

vi khuẩn trên thân thịt gà), mổ lấy nội tạng.

- Sau khi giết mổ, hướng dẫn thực hành vệ sinh và sát trùng.
- Tiếp theo buổi tập huấn trên, các chuyên gia của ASVELIS thường xuyên thực hiện các đợt giám sát cơ sở giết mổ vào ban đêm khi đang giết mổ gà (một tuần một lần). Trong thời gian đầu, những chuyến giám sát này nhằm mục đích tập huấn tại chỗ bổ sung cho các công nhân. Hiện nay, những chuyến giám sát này được thực hiện ít thường xuyên hơn (nhưng ít nhất mỗi tháng một lần), thường không báo trước và được gọi là các chuyến “thanh tra”.

SÁU CƠ SỞ GIẾT MỔ QUY MÔ NHỎ SẼ ĐƯỢC XÂY DỰNG Ở VIỆT NAM

Khi thiết kế dự án này, chúng tôi đã biết dự án chỉ thành công khi có sự cải thiện đáng kể trong khâu giết mổ. Trên thực tế, mặc dù đã có rất nhiều nỗ lực tập trung cho việc cải thiện vấn đề chăn nuôi tại trang trại, đặc biệt từ năm 2004 khi dịch cúm gia cầm bùng phát, vấn đề giết mổ vẫn chưa được chú tâm nhiều. Ngay cả khi Việt Nam thường xuyên phải đương đầu với dịch cúm gia cầm, việc duy trì nhiều mô hình trang trại (trong đó bao gồm mô hình chăn nuôi chăn thả) không bị cúm gia cầm cũng không phải là điều quá khó khăn.

Tuy nhiên chúng tôi không cho rằng việc cải thiện khâu giết mổ sẽ là một thử thách lớn như vậy. Chúng tôi đã đưa ra được mô hình cơ sở giết mổ quy mô nhỏ cho gà chăn thả tại Việt Nam. Điều này có thể thực thi sau khi chúng tôi tiến hành một số công việc sau:

- Học tập kinh nghiệm từ Châu Âu và Mỹ với mô hình giết mổ quy mô nhỏ. Ông Richard Bonne, chuyên gia thú y và vệ sinh an toàn thực phẩm, người có hàng chục năm kinh nghiệm tại Pháp và nhiều nước phát triển và đang phát triển, là người tư vấn chủ đạo cho nhóm Asvelis. Ngoài ra một đoạn phim về cơ sở giết mổ quy mô nhỏ được quay tại Pháp là bằng chứng cần thiết để thuyết phục người chăn nuôi cùng những đối tác có liên quan khác về sự phù hợp của mô hình này trong bối cảnh Việt Nam cũng như tính đơn giản của nó. Cuối cùng, trong kỳ nghỉ của mình,

Một ca giết mổ tại cơ sở giết mổ của chuỗi gà Label (Proconco)

hai chuyên gia người Pháp của chúng tôi cũng đã tranh thủ đến thăm ba cơ sở giết mổ ở Pháp.

- Tìm hiểu các quy định của Việt Nam về vấn đề vệ sinh an toàn thực phẩm và vấn đề môi trường

đối với cơ sở giết mổ. Ngoài ra chúng tôi còn tham khảo các tài liệu của Tổ chức Thú y thế giới (OIE), Tổ chức Nông lương thế giới (FAO), và Codex Alimentarius.

Xem tiếp trong trang 9

- Thực tiễn từ việc nâng cấp cơ sở giết mổ của công ty Proconco tại Sóc Sơn, Hà Nội với sự hỗ trợ của cô Cecile Guyader, sinh viên đến từ trường Vi sinh vật và vệ sinh an toàn thực phẩm Brest (Pháp) trong kỳ thực tập của cô tại Asvelis vào mùa hè năm 2009.
- Trao đổi với những người được dự án hỗ trợ như ông Tường (Bình Dương), ông Kiệt (Tiền Giang), và các cơ quan nhà nước như Cục Thú y, Cục Chăn nuôi, Chi cục thú y tỉnh Thái Nguyên, Bình Dương, Tiền Giang.

Các cơ sở giết mổ mới được xây dựng từ tháng 9 đến tháng 12/2009 với các đặc điểm sau:

- Địa điểm gần các trang trại chăn nuôi gia cầm
- Cơ sở giết mổ được quản lý trực tiếp bởi những người chăn nuôi
- Kinh phí đầu tư:
 - Đất và khung cơ sở giết mổ do nhà sản xuất đầu tư. Khoảng 80 triệu đồng Việt Nam cho việc xây dựng.
 - Hỗ trợ dụng cụ do tổ chức phát

triển Quốc tế Hoa Kỳ (ngoại trừ cơ sở giết mổ ở Hà Giang do tổ chức Caritas Thụy Sĩ hỗ trợ). Tổng kinh phí hỗ trợ cho mỗi cơ sở giết mổ khoảng 160 triệu VND .

- Diện tích cơ sở giết mổ khoảng 40 m²
- Tuân thủ các quy định về vấn đề môi trường của địa phương

Chúng tôi sẽ có miêu tả rõ hơn khi cơ sở giết mổ đầu tiên hoàn thành và đi vào hoạt động, dự kiến là khoảng tháng 11/2009.

KHI NÀO SẢN PHẨM GÀ TRONG DỰ ÁN SẼ CÓ MẶT TRÊN THỊ TRƯỜNG?

Trong khuôn khổ của STOP AI, ASVELIS hiện đang tiến hành khảo sát và chứng nhận cho các chuỗi cung ứng. Nếu còn đủ thời gian và kinh phí hoạt động, dự án sẽ mời một công ty chứng nhận độc lập để bổ sung thêm phần quản lý chất lượng cho sản phẩm. Tất cả sản phẩm gia cầm chỉ được bán ra sau khi có sự kiểm tra của các bác sĩ thú y của chúng tôi tại trang trại và cơ sở giết mổ nhằm đảm bảo sản phẩm gia cầm đáp ứng được các tiêu chuẩn Thực hành Chăn nuôi tốt và Giết mổ tốt. Bảng dưới đây cung cấp thông tin về thời điểm các chuỗi cung ứng có sản phẩm gia cầm đạt tiêu chuẩn của dự án bắt đầu có mặt trên thị trường.

Tại miền Bắc:

Chuỗi cung ứng	Gia cầm sống đạt Tiêu chuẩn Thực hành Chăn nuôi tốt	Sản phẩm gia cầm giết mổ theo Tiêu chuẩn Thực hành Giết mổ tốt
Proconco Sóc Sơn Hà Nội	Từ 08/2009	Từ 08/2009
ATK Định Hóa Thái Nguyên	Từ tháng 08/2009	Có thể có cơ sở giết mổ riêng vào tháng 12/2009
BBC Quần Bạ Hà Giang	Dự kiến vào tháng 12/2009	Có thể có cơ sở giết mổ riêng vào tháng 12/2009
HTX Lúa Vàng Yên Dũng Bắc Giang	Dự kiến vào tháng 12/2009	Có thể có cơ sở giết mổ riêng vào tháng 12/2009

Tại miền Nam:

Chuỗi cung ứng	Gia cầm sống đạt Tiêu chuẩn thực hành chăn nuôi tốt	Sản phẩm gia cầm giết mổ theo Tiêu chuẩn thực hành giết mổ tốt
Câu lạc bộ Phú Giáo Bình Dương	12/2009	Theo kế hoạch sẽ có cơ sở giết mổ vào tháng 11/2009
HTX Gò Công Thị xã Gò Công Tiền Giang	11/2009	Theo kế hoạch sẽ có cơ sở giết mổ vào tháng 11/2009
Công ty An Thịnh Phú Mỹ Bà Rịa – Vũng Tàu	11/2009	Có thể có cơ sở giết mổ vào tháng 12/2009

TẠI SAO NGƯỜI TIÊU DÙNG ƯA CHUỘNG GÀ CHĂN THẢ “TỰ NHIÊN VIỆT NAM?”

Theo ý kiến của người tiêu dùng, gà chăn thả “tự nhiên Việt Nam” được ưa thích bởi một số nguyên nhân sau:

Đảm bảo an toàn thực phẩm và biết rõ nguồn gốc

- Trại chăn nuôi được giám sát chặt chẽ, đảm bảo theo tiêu chuẩn “thực hành chăn nuôi tốt”.
- Gà được giết mổ tại những cơ sở giết mổ đảm bảo chất lượng theo quy định của cơ quan thú y nhà nước và được giám sát thường xuyên, cộng thêm các đợt kiểm tra đột xuất về việc tuân thủ theo tiêu chuẩn “thực hành giết mổ tốt”.
- Có thể biết rõ được nguồn gốc của gà: từ trang trại tới bàn ăn

Hương vị

- Gà có hương vị rất đặc biệt, được nuôi ít nhất 80 ngày trước khi giết thịt.
- Chỉ bán gà tươi.

Bổ dưỡng và có lợi cho sức khỏe

- Gà được chăn thả tự nhiên, do vậy thịt gà có chứa nhiều axit béo Omega-3 (axit có lợi) hơn gà công nghiệp/gà nuôi nhốt. Thịt gà cũng rất giàu vitamin E, beta-caroten và vitamin C
- Hơn nữa, thịt gà không chứa hoóc môn tăng trưởng, kháng sinh hoặc các chất cấm sử dụng trong chăn nuôi.

Môi trường & kinh tế nông thôn

Gà chăn thả tại một trong những trang trại gia công của Proconco

- Yêu cầu về chuồng nuôi đơn giản, có cây che bóng mát cho gà trong khu vực chăn thả, tạo thêm thu nhập cho người chăn nuôi.
- Cơ sở giết mổ được cơ quan quản lý về môi trường của địa phương cấp phép
- Tạo thêm thu nhập và công ăn việc làm cho các hộ gia đình nông thôn Việt Nam.

- Hạn chế tối đa sự căng thẳng với gia cầm, bằng việc sử dụng máy gây mê cho gia cầm trước khi giết mổ.

Giá cả

- Giá cả phù hợp cho cả người tiêu dùng và người chăn nuôi, do các chi phí trung gian được giảm thiểu một cách tối đa, khoảng cách giữa người sản xuất và người bán sản phẩm được thu hẹp.

Quan tâm đến vấn đề phúc lợi vật nuôi (animal welfare)

- Từ thời điểm 40 ngày tuổi, hàng ngày gà được thả ra ngoài và được vận động tự do quanh khu vực bãi chăn thả (diện tích bãi chăn thả phải đảm bảo ít nhất 2 m²/gà)

VÍ DỤ: THÍ ĐIỂM BÁN “GÀ LABEL”

Người tiêu dùng có những phản hồi rất tích cực về chất lượng của gà qua ăn thử lần đầu tiên, gà có mùi vị thơm ngon, thịt chắc. Người tiêu dùng cũng có những phản hồi rất tích cực về sản phẩm gà được chăn thả tự nhiên, đảm bảo điều kiện tốt cho vật nuôi, quá trình chăn nuôi được giám sát chặt chẽ, việc chế biến và vận chuyển đảm bảo yêu cầu... qua đó giúp cải thiện về chất lượng và đảm bảo an toàn thực phẩm. Hiện tại rất nhiều khách hàng rất ưa chuộng và thường xuyên đặt gà cho gia đình mình.

CHIA SẺ KINH NGHIỆM: TRONG NƯỚC

Đầu tháng 09/2009 Ông Tường (trưởng nhóm của chuỗi An Linh tại Bình Dương) đã có chuyến thăm tới trại của ông Phong (người nhận nuôi gia công gà Label của công ty Proconco, tại huyện Sóc Sơn, thành phố Hà Nội).

Đây là lần thứ hai ông Tường tới thăm chuỗi cung ứng gà Label của công ty Proconco, trong các chuyến thăm quê ở Miền Bắc. Trong chuyến thăm thứ nhất, được tổ chức vào buổi đêm để thăm cơ sở giết mổ

Ông Tường trước cửa cơ sở giết mổ của công ty Proconco

gia cầm, vì vậy ông Tường chưa thăm được hệ thống trang trại của công ty Proconco.

Trong lần tham quan thứ hai, ông Tường đã thấy nhiều thay đổi tích cực về thực hành chăn nuôi gia cầm tại trang trại của ông Phong. Hai chủ trang trại đã trao đổi rất nhiều kinh nghiệm trong việc chăm sóc

nuôi dưỡng gà, quản lý dịch bệnh, lợi nhuận trong chăn nuôi, vv... Đây là khoảng thời gian rất có ý nghĩa và bổ ích với hai chủ trang trại chuyên chăn nuôi gà thả thả này.

Ông Phong & ông Tường trao đổi tại sân thả Gà Label

Cũng trong lần thăm này, ông Tường đã được chứng kiến sự cải thiện rất lớn trong thực hành giết mổ tại cơ sở giết mổ của công ty Proconco, so với lần thăm trước. Cuối cùng, ông Tường đã có nửa ngày làm việc với công ty MDI để thảo luận về các mong đợi trong việc quảng bá và bán sản phẩm và một nửa ngày thảo luận với ASVELIS về việc xây dựng cơ sở giết mổ, các trang thiết bị cho lò mổ và việc vận hành cơ sở giết mổ gia cầm quy mô nhỏ dự kiến xây dựng tại câu lạc bộ An Linh.

Câu lạc bộ An Linh dự định sẽ bán lứa gà đầu tiên – tuân theo tiêu chuẩn thực hành chăn nuôi tốt – vào tháng 12/2009 và cơ sở giết mổ gia cầm mới dự định sẽ được hoàn thành trước thời gian có gà giết mổ khoảng vài tuần.

CHIA SẺ KINH NGHIỆM: CHĂN NUÔI GIA CẦM CHẮN THẢ TẠI CÁC QUỐC GIA KHÁC

Châu Âu

Hiệp hội Gia cầm Nông thôn Châu Âu (website: <http://www.erpa-ruralpoultry.eu>) được thành lập vào tháng 5 năm 2007 với mục tiêu:

- Bảo vệ, bằng mọi cách, hỗ trợ và phát triển việc sản xuất gia cầm tại các vùng nông thôn trong Liên minh Châu Âu. Việc bảo vệ này được thực hiện chủ yếu bằng cách thúc đẩy những liên kết xã hội mà hiệp hội này duy trì tại các khu vực nông thôn.
- Bảo vệ các mô hình chăn nuôi tập trung và chăn nuôi gia đình, bao gồm chăn nuôi gia cầm thả

thả

- Đại diện cho các thành viên của mình trước các cơ quan công quyền và chuyên môn tại Châu Âu, đặc biệt là trước Ủy Ban Châu Âu
- Cập nhật thông tin cho các thành viên, điều phối hoạt động của họ và xây dựng tiếng nói chung giữa các thành viên nhằm khuyến khích việc bảo vệ kể trên và tính đại diện của hiệp hội tại cấp liên minh
- Tóm lại: thực hiện bất kỳ hành động nào nhằm khuyến khích

việc sản xuất và buôn bán sản phẩm gia cầm tại khu vực nông thôn và đưa các đặc điểm của những mô hình này vào quá trình xây dựng quy định, chính sách về nông nghiệp, kinh tế và y tế tại Châu Âu.

Đến nay, ERPA bao gồm các tổ chức đại diện cho những nhà sản xuất gia cầm tại các vùng nông thôn ở Bỉ, Pháp, Hi Lạp, Cộng Hòa Séc và Tây Ban Nha.

Tại Pháp, tổ chức lớn nhất là SYN-ALAF (www.poultrylabelrouge.com), thành lập vào năm 1967, hiện bao gồm 25 tổ chức thành viên, 6000 nông

Xem tiếp trong trang 12

Tiếp theo trang 11

dân và 250 công ty (hoạt động trong các lĩnh vực ấp nở, sản xuất thức ăn gia súc, giết mổ và chế biến). Trong năm 2008, tổ chức này đã sản xuất 336 triệu quả trứng (28% số trứng này được bán thông qua mạng lưới siêu thị) và 101 triệu gia cầm.

Hoa Kỳ

Hiệp hội các Nhà sản xuất Gia cầm Chăn thả Hoa kỳ (www.apppa.org) được thành lập vào năm 1997 nhằm hỗ trợ các nhà sản xuất gia cầm chăn thả. APPPA khuyến khích người dân học tập và trao đổi thông tin về việc nuôi gia cầm theo hình thức chăn thả, trao đổi các vấn đề kỹ thuật, sáng kiến và tư vấn. Tính tại thời điểm năm 2008, APPPA bao gồm 508 thành viên.

Trung tâm Quốc gia về Công nghệ phù hợp (www.ncat.org) là một tổ chức có nhiều hoạt động hỗ trợ mô hình gia cầm chăn thả thông qua chương trình ATTRA và trang web Sustainable Poultry (Gia cầm Bền vững) (<http://sustainablepoultry.ncat.org/>).

Philippin

Hiệp hội Khuyến khích Phát triển Gia cầm Chăn thả Philippin (PAFPAI) Website: <http://pafpai.blogspot.com> Email: pafpai2008@yahoo.com

Được thành lập vào tháng 4 năm 2008, Hiệp hội Khuyến khích Phát triển Gia cầm Chăn thả Philippin là một tổ chức phi đầu tư, phi lợi nhuận có mục tiêu bảo vệ, giáo dục, phát triển và thúc đẩy các phương pháp sản xuất gia cầm chăn thả như một nỗ lực hỗ trợ chính thức cho những

người dân chăn nuôi. Tổ chức này còn có mục đích cung cấp cho khách hàng những sản phẩm gia cầm chăn thả với sự đồng nhất và tiêu chuẩn, có thể truy xuất nguồn gốc, và do vậy được giám sát đầy đủ. Mục tiêu cuối cùng của PAFPAI là giúp cả khách hàng và người tiêu dùng tránh được các thông lệ sản xuất và buôn bán lừa đảo và bất công bằng, làm mất đi những lợi ích về sức khỏe cũng như hương vị thơm ngon của các giống gia cầm chăn thả.

Úc

Nhóm chứng nhận thịt gia cầm chăn thả chính có tên Gia cầm và Trứng chăn thả Australia (FREPA). Các tiêu chuẩn của FREPA đi sâu hơn những yêu cầu của chính quyền trung ương; nó mô tả rõ ràng chất lượng của môi trường bên ngoài — phải có thảm thực vật và có khả năng để cây có thể tiếp tục phát triển, bên cạnh mục đích sử dụng làm bóng râm và mái che cho gia cầm. FREPA thường xuyên thanh tra đánh giá các trang trại thành viên thông qua việc sử dụng các cán bộ đánh giá. Để tăng tính độc lập của việc chứng nhận, những cán bộ này

Gà chăn thả tại Philippin

đều không tham gia vào hoạt động sản xuất gia cầm. Tuy nhiên, hiện nay vẫn chưa có sự giám sát của chính quyền bang hay quốc gia đối với công việc đánh giá của FREPA.

Các tiêu chuẩn của FREPA bao quát các lĩnh vực sau: (i) Các Tiêu chuẩn Chăn thả - Trứng; (ii) Các tiêu chuẩn Thịt gia cầm chăn thả; (iii) các Tiêu chuẩn Chiếu sáng, Cân đong, Bảo quản & Vận chuyển; (iv) các Tiêu chuẩn Phòng trứng; và (v) các Tiêu chuẩn Ấp nở và Giống Chăn thả. Thông tin chi tiết về những tiêu chuẩn này có thể được tìm thấy trên trang <http://www.frepa.com.au/standards.html>

Chúng tôi, những người thực hiện bản tin dự án này, xin cảm ơn tất cả các chuyên gia an toàn thực phẩm tại những địa điểm kể trên vì đã chia sẻ kinh nghiệm với chúng tôi.

LIÊN HỆ:

Patrice Gautier, DVM

Giám đốc công ty ASVELIS
Trưởng dự án STOP AI Việt Nam
98 Tô Ngọc Vân, Tây Hồ, Hà Nội, Việt Nam
Email: patrice@asvelis.com
ĐT: (+84) 04 37185475 | Fax: (+84) 04 37184022

Dominic Smith, PhD.

Cố vấn Kinh tế Nông nghiệp, MDI
Chuyên gia Marketing - dự án STOP AI Việt Nam
100A Xuân Diệu, Tây Hồ, Hà Nội, Việt Nam
Email: dominic@mdvietnam.com
ĐT: (+84) 04 6258 3511 | Fax: (+84) 04 6258 3512

John Bowman, PhD.

Chuyên gia Phát triển, DAI
Quản lý hoạt động của STOP AI tại Việt Nam
7600 Wisconsin Ave., Suite 200
Bethesda, MD 20814 USA
Email: john_bowman@dai.com
ĐT: (+1) 301 771 7600 | Fax: (+1) 301 771 77

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG - 2009 | Địa chỉ: 175 Giảng Võ - Hà Nội | Điện thoại: 0438515380

Chịu trách nhiệm xuất bản: Lê Huy Hoà | Biên tập: Hà Anh Thu

In 500 bản, khổ..., tại.....

Số ĐKKHB:.....,do Cục Xuất bản cấp ngày.....tháng.....năm 2009

Số QĐXB :.....,do Nhà Xuất bản Lao Động cấp ngày.....tháng.....năm 2009

In xong, nộp lưu chiểu quý IV năm 2009.